

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

*2015 թվականի հունիսի 30-ին ավարտված վեց
ամիսների համար*

Բովանդակություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	1
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	2
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն	3
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն.....	5
2. Պատրաստման հիմունքներ	6
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ	7
4. Զուտ տոկոսային եկամուտ.....	17
5. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	18
6. Միջնորդավճարների գծով ծախս	18
7. Արտաբաժնային գործառնություններից զուտ օգուտ / (վնաս).....	18
8. Այլ գործառնական ծախսեր	18
9. Արժեզրկումից կորուստներ.....	19
10. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	19
11. Շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)	19
12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ.....	21
13. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ.....	22
14. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ.....	23
15. Հաճախորդներին տրված վարկեր	24
16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	31
17. Այլ ակտիվներ	32
18. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	32
19. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ.....	32
20. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ.....	33
21. Այլ ներգրավված միջոցներ	34
22. Այլ պարտավորություններ.....	34
23. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ	34
24. Ռիսկերի կառավարում	35
25. Կապիտալի կառավարում.....	46
26. Վարկային պարտավորվածություններ	46
27. Պայմանական պարտավորվածություններ.....	47
28. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ.....	48
29. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում	50

**Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.
Տոկոսային եկամուտ	4	802,045	1,722,878	773,889	1,603,020
Տոկոսային ծախս	4	(674,546)	(1,460,964)	(520,050)	(1,033,822)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		127,499	261,914	253,839	569,198
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	22,728	44,258	22,538	41,565
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(11,066)	(21,303)	(11,434)	(21,904)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		11,662	22,955	11,104	19,661
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ / (վնաս)	7	24,085	7,007	(13,540)	7,881
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտ		-	5,927	8,154	8,154
Այլ գործառնական ծախսեր	8	(20,225)	(35,570)	(349)	(9,096)
Գործառնական եկամուտ		143,021	262,233	259,208	595,798
Արժեզրկումից կորուստներ	9	(252,313)	(225,647)	(67,655)	(106,567)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(155,303)	(341,363)	(169,838)	(350,916)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(152,970)	(269,423)	(127,541)	(263,183)
Վնաս մինչև շահութահարկ		(417,565)	(574,200)	(105,826)	(124,868)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)	11	90,890	71,882	(28,568)	(109,180)
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վնաս		(326,675)	(502,318)	(134,394)	(234,048)
Այլ համապարփակ եկամուտ / (վնաս) հարկումից հետո					
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից չիրացված եկամուտ / (վնաս)		10,761	(208,301)	68,681	43,446
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից իրացված եկամուտ		-	(5,927)	(8,154)	(8,154)
Շահութահարկի ազդեցություն	11	(2,152)	42,845	(12,106)	(7,059)
Այլ համապարփակ եկամուտ / (վնաս) հարկումից հետո		8,609	(171,383)	48,421	28,233
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ վնաս		(318,066)	(673,701)	(85,973)	(205,815)

1-ից 52-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են ղեկավարության կողմից 2015թ. հունիսի 14-ին և ստորագրվել վերջինիս անունից՝

Գլխավոր գործադիր տնօրենի ժ/պ

Հայկ Ստեփանյան

Գլխավոր հաշվապահի ժ/պ

Մանանա Թարփոշյան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի հունիսի 30-ի դրությամբ**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	5,276,800	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13		
- Բանկի կողմից պահվող		61,203	62,887
- Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		3,917,834	3,118,896
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	14	12,514,829	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15	21,966,157	28,434,633
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	1,053,248	1,031,801
Այլ ակտիվներ	17	1,091,729	460,760
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	111,504	-
		45,993,304	53,287,157
Ընդամենն ակտիվներ			
Պարտավորություններ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18	609,442	5,139,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	19	3,807,667	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20	29,472,780	33,837,588
Այլ ներգրավված միջոցներ	21	2,456,344	3,348,533
Ստորադաս փոխառություն		2,399,986	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	-	10,548
Այլ պարտավորություններ	22	173,473	146,824
		38,919,692	45,539,844
Ընդամենը պարտավորություններ			
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ	23	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(55,491)	115,892
Կուտակված վնաս		(1,253,146)	(750,828)
		7,073,612	7,747,313
Ընդամենը սեփական կապիտալ			
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		45,993,304	53,287,157

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Շան.	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		1,766,432	1,595,867
Վճարված տոկոսներ		(1,634,803)	(1,055,708)
Ստացված միջնորդավճարներ		43,581	41,811
Վճարված միջնորդավճարներ		(21,247)	(21,886)
Զուտ մուտքեր վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		5,927	8,154
Զուտ մուտքեր արտարժույթային գործառնություններից		33,421	30,037
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)		(5,503)	(4,243)
Անձնակազմի գծով վճարված աշխատավարձ և այլ ծախսեր		(335,603)	(343,205)
Վճարված այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր		(248,110)	(209,058)
Այլ գործառնական ծախսեր		(35,840)	(4,255)
Գործառնական ակտիվների գուտ (ավելացում)/նվազում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		(991,740)	(1,478,700)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		3,401,227	1,146,077
Հաճախորդներին տրված վարկեր		6,171,868	1,496,620
Այլ ակտիվներ		(631,380)	78,980
Գործառնական պարտավորությունների գուտ ավելացում/(նվազում)			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		(4,551,134)	(663,722)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		746,198	(750,000)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		(4,027,434)	2,145,625
Այլ ներգրավված միջոցների մարումներ		(879,642)	(2,068,611)
Այլ պարտավորություններ		27,493	(4,760)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը		(1,166,289)	(60,977)
Վճարված շահութահարկ		(19,875)	(32,729)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված գործառնական գործունեությունում		(1,186,164)	(93,706)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների գուտ ձեռքբերում		(12,465)	(69,161)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված ներդրումային գործունեությունում		(12,465)	(69,161)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Ստորադաս փոխառություն		2,382,100	-
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		2,382,100	-
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)		1,183,471	(162,867)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(150,842)	(60,600)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբում		4,244,157	8,327,792
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	12	5,276,786	8,104,325

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

**Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն
2015 թվականի հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Կանոնադրա- կան կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատ- ման պահուստ	Զբաղիված շահույթ/ (Կուտակված վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդն առ 2014թ. հունվարի 1	8,125,100	257,149	241,267	355,659	8,979,175
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վնաս	–	–	–	(234,048)	(234,048)
Այլ համապարփակ եկամուտ					
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	34,756	–	34,756
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	(6,523)	–	(6,523)
Ընդամենն այլ համապարփակ եկամուտ	–	–	28,233	–	28,233
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ վնաս	–	–	28,233	(234,048)	(205,815)
Մնացորդը 2014թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	269,500	121,611	8,773,360
Մնացորդն առ 2015թ. հունվարի 1	8,125,100	257,149	115,892	(750,828)	7,747,313
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վնաս	–	–	–	(502,318)	(502,318)
Այլ համապարփակ վնաս					
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	(166,641)	–	(166,641)
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գուտ փոփոխություններ՝ առանց հետաձգված հարկի	–	–	(4,742)	–	(4,742)
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	–	–	(171,383)	–	(171,383)
Ընդամենը հաշվետու ժամանակաշրջանի համապարփակ վնաս	–	–	(171,383)	(502,318)	(673,701)
Մնացորդը 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	8,125,100	257,149	(55,491)	(1,253,146)	7,073,612

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է ընթերցվի միջանկյալ
ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մաս կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1. Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է 2007թ. համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրջյան փ. 18/3: Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

(I) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց «ԻԹԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25%-ը և 10%-ը: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը.

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%

Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%

Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձը Ֆրանսուա Բասիլն է:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու վերահսկողական հայեցակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

2014թ.-ին Հայաստանի տնտեսության վրա բացասական ազդեցություն ունեցավ հայկական դրամի զգալի արժեզրկումը, ինչը հանգեցրեց կապիտալի արժեքի բարձրացմանը, գնաճի և հետագա տնտեսական աճի նկատմամբ անորոշության ավելացմանը, ինչը կարող է բացասաբար ազդել Բանկի ապագա ֆինանսական վիճակի, գործունեության արդյունքների և բիզնես հեռանկարների վրա:

Ղեկավարությունը կարծում է, որ համապատասխան քայլեր է ձեռնարկում գոյություն ունեցող պայմաններում Բանկի կայունության ապահովման համար:

2. Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՀՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվի խախտում

2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը խախտել է ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափի նորմատիվը: Նորմատիվի արժեքը գրանցվել էր 20.2%՝ համեմատած թույլատրելի 20%-ի հետ (2014թ. 26.8%): Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ամսաթվի դրությամբ խախտումը վերացված չէր:

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի նորմատիվային կապիտալը կազմել է 9,303,851 հազ. ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 7,062,528 հազ. ՀՀ դրամ)՝ պահանջվող 5,000,000 հազար ՀՀ դրամ նվազագույն չափի հետ համեմատ (2014թ.՝ 5,000,000 հազ. ՀՀ դրամ), և կապիտալի համարժեքության նորմատիվը եղել է 18.9% (2014թ.՝ 17.8%)՝ պահանջվող 12% նվազագույն չափի համեմատ (2014 թ.՝ 12%):

(գ) Զախման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիման վրա: Բացառություն են կազմում վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքով:

(դ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության դրամն է («ՀՀ դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է իրադարձությունների և դրանց առնչվող հանգամանքների տնտեսական էությունը:

ՀՀ դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով և բոլոր արժեքները կլորացված են մինչև հազար ՀՀ դրամ, եթե այլ բան նշված չէ:

(ե) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՀՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը պետք է կատարի դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում՝

- վարկերի արժեզրկման գնահատում՝ Ծանոթագրություն 15
- արժեզրկված վարկերի գրավների իրական արժեքի գնահատում՝ Ծանոթագրություն 15 (գ)

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնական դրույթներ

(ա) Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և ներկայացման փոփոխություններ

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(բ) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները վերահաշվարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքների կատարման օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային միավորները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերահաշվարկի արդյունքում առաջացած արտարժույթային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկման արդյունքում առաջացած տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված արտարժույթային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս, կամ դրամական միջոցների հոսքերի հեջավորման գործիքներ որակված դրամային հոդվածների գծով փոխարժեքային տարբերությունների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(գ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ներգրավված միջոցների դիմաց ՀՀ ԿԲ-ում տեղական արժույթով պահվող պարտադիր պահուստները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(դ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափող ֆինանսական գործիքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն, որը՝

- ձեռք է բերվել կամ ստանձնվել է հիմնականում կարճ ժամանակամիջոցում վաճառելու կամ հետգնելու նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին որոշելի, միասին կառավարվող ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ, կամ
- ածանցյալ գործիք է (բացառությամբ այնպիսի ածանցյալ գործիքի, որը ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիր է կամ նախատեսված է որպես արդյունավետ հեջավորման գործիք), կամ
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ կազմակերպության կողմից նախատեսվել է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները կարող է նախատեսել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում.

- ակտիվների կամ պարտավորությունների ներքին կառավարումը, գնահատումը և ներկայացումն իրականացվում է իրական արժեքի հիմունքով,

- այն վերացնում կամ էապես նվազեցնում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որը այլապես կառաջանար, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որն էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Պոտենցիալ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև ձեռք բերված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Պոտենցիալ ոչ բարենպաստ պայմաններ ենթադրող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև տրամադրված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք համապատասխանում են վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե Բանկը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնք Բանկը.

- մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսել է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- կարող է չփոխհատուցել ըստ էության ողջ իր սկզբնական ներդրումը այլ պատճառով, քան վարկային ռիսկի վատթարացումը:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը հստակ մտադրված է և ի վիճակի է պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ նրանց՝

- որոնք Բանկը սկզբնական ճանաչման ժամանակ նախատեսում է որպես իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, կամ
- որոնք Բանկը դասակարգում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք բավարարում են վարկերի կամ դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են ոչ ածանցյալ գործիք հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ, որոնք Բանկի կողմից նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ որոնք դասակարգված չեն որպես փոխառություններ ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

(ii) Ըանաչում

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունն իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչում է, երբ դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները կամ վաճառքները հաշվառվում են գործարքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը սկզբնական ճանաչման պահին չափվում է իրական արժեքով՝ գումարած՝ այն դեպքում, երբ դա իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվ կամ ֆինանսական պարտավորություն չէ, գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ հանդիսացող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրենց իրական արժեքներով՝ առանց կատարելու որևէ նվազեցում գործարքի հետ կապված այն ծախսումների գծով, որոնք Բանկը կարող է կրել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ հետևյալ ֆինանսական ակտիվների՝

- փոխառություններ և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքների մեջ ներդրումներ, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, և որոնք իրական արժեքը չի կարող արժանահավատորեն չափվել, որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի որակվում որպես ապաճանաչման ենթակա:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական ճանաչված գումարի և մարման գումարի միջև տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ հանած ֆինանսական ակտիվի արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և գեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման հիմունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ, ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ, դրա բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը: Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգմամբ: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ համապատասխան հիմունքով, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով, կամ երբ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը առաջարկի գնով:

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի մակարդակների փոփոխությունները այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, որի ընթացքում դրանք տեղի են ունեցել:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է կապիտալում՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև նշված ակտիվն ապաճանաչվում է և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում է կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի միջոցով:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է հետգնման գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում հետգնման պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները ներառում են սվոպերը, ֆորվարդները, ֆյուչերսները, տոկոսադրույքների, արտադրության փոխարժեքների, թանկարժեք մետաղների, բորսաներում շրջանառվող օպցիոնները, ինչպես նաև այս գործիքների ցանկացած համակցություն:

Ածանցյալ գործիքների սկզբնական ճանաչումը կատարվում է ածանցյալ գործիքի պայմանագրի կնքման օրը գործող իրական արժեքով: Հետագայում ածանցյալ գործիքները վերաչափվում են իրական արժեքով: Բոլոր ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ՝ դրական իրական արժեքի դեպքում և որպես պարտավորություն՝ բացասական իրական արժեքի դեպքում:

Ածանցյալ գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունները ճանաչվում են անմիջապես շահույթում կամ վնասում:

Թեև Բանկն ածանցյալ գործիքների առք ու վաճառք իրականացնում է ռիսկի հեջավորման նպատակով, այս գործիքները չեն համապատասխանում հեջի հաշվառման պահանջներին:

(x) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(ե) Հիմնական միջոցներ

(i) Մեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողը չի մաշեցվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

շենքեր	50 տարի
համակարգիչներ և հեռահաղորդակցման սարքեր	1-5 տարի
շինություն և սարքավորումներ	5-10 տարի
փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված միջոցների բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(զ) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի, լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի

ձեռքբերման և ներդրման գծով ծախսումներ:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է որպես ծախս շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(ե) Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ ունի գրավի նկատմամբ ամբողջական և վերջնական իրավունքներ:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են չաշխատող/դուրսգրված վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի բռնագանձման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ներառվում են այլ ակտիվների կազմում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների օտարումից ստացվող օգուտը և վնասը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(ը) Արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբը կարող է արժեզրկված լինել: Նման վկայության առկայության դեպքում, Բանկը որոշում է արժեզրկումից կորստի գումարը:

Ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվների խումբն արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է որևէ հայտանիշ ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման մասին, որը սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք (կորստի դեպք) է, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն է ունեցել ֆինանսական ակտիվի կամ ակտիվների խմբի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Հնարավորության դեպքում Բանկը փորձում է իրականացնել վարկի պայմանների վերանայում, այլ ոչ գրավի բռնագանձում: Մա կարող է ներառել վճարումների երկարաձգում և պայմանագիր նոր վարկի պայմաններով:

Պայմանների այդպիսի վերանայման հաշվառումը հետևյալն է.

- Եթե վարկի արժույթը փոխվել է, ապա հին վարկն ապաճանաչվում է, և նոր վարկ է ճանաչվում,
- Եթե վարկի վերանայումը պայմանավորված չէ փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով՝ Բանկն օգտագործում է նույն մոտեցումը, ինչ ֆինանսական պարտավորությունների համար.

- Եթե վարկի պայմանների վերանայումը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, և վարկն արժեզրկվել է վերանայումից հետո, ապա Բանկը նոր դրամական հոսքերի ներկա արժեքի՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և մինչև վարկի պայմանների վերանայումը հաշվեկշռային արժեքի տարբերությունը ճանաչում է որպես տվյալ ժամանակահատվածի արժեզրկումից կորուստ: Այն դեպքում, եթե վարկը չի արժեզրկվել վերանայումից հետո, ապա Բանկը վերահաշվարկում է արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Երբ պայմանները վերանայվել են, վարկն այլևս չի համարվում ժամկետանց: Ղեկավարությունը շարունակաբար վերահսկում է վերանայված վարկերը՝ համոզվելու, որ բոլոր չափանիշները պահպանված են, և որ ապագա վճարումները, ամենայն հավանականությամբ, կիրականացվեն: Վարկերը շարունակում են լինել անհատական կամ խմբային արժեզրկման գնահատման առարկա՝ հաշվարկներում օգտագործելով վարկի սկզբնական կամ ընթացիկ արդյունավետ տոկոսադրույքը:

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը: Բանկը վերանայում է իր փոխառությունները և դեբիտորական պարտքերը արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշ այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա Բանկը ներառում է այդ վարկը կամ դեբիտորական պարտքը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է օբյեկտիվ հայտանիշ, որ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորուստ է տեղի ունեցել, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և ապագա գնահատված դրամական միջոցների հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն, ներառյալ սպասվող դրամական հոսքերը երաշխիքներից և գրավներից, զեղչված վարկի նախնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախնական փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ վարկառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է և համանման վարկառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է իր փորձը և դատողությունները:

Փոխառության և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն վերագրել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստները) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկը ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշվող բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ դրանց արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական տոկոսադրույքով զեղչված

դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերություն:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու ամորտիզացիան և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխություններն արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն վերագրել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(i) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ նվազեցված վաճառքի ծախսերով, ու օգտագործման արժեքից առավելագույնի տարբերություն: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը գեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը գեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլինի՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(թ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են՝ զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով գեղչման՝ մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ փողի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, կիրառելիության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(ժ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերը իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել սահմանված վճարումներ, փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով՝ հանած

գործարքի հետ կապված ծախսումները և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխավորության գծով ցանկացած կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկային պարտավորություններ, որոնք Բանկը դասակարգում է որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկային պարտավորություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին փորձ, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկային պարտավորությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորություններ:

(h) Բաժնետիրական կապիտալ

i. Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

ii. Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես Էմիսիոն եկամուտ:

iii. Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(i) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ հարկի այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միավորներին կամ ուղղակիորեն կապիտալում ճանաչված՝ բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը ժամանակաշրջանի հարկվող շահույթի գծով վճարման ենթակա ակնկալվող շահութահարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, ինչպես նաև նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ գույվի, որը չի նվազեցվում հարկային նպատակներով, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում, որոնք ազդեցություն չունեն ոչ հաշվապահական, ոչ հարկվող

շահույթի վրա, ինչպես նաև այն դուստր ընկերություններում կատարած ներդրումներին վերաբերող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որտեղ մայր ընկերությունն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը, և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջինները հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր հարկային տարբերությունները:

(յ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ծ) Վարձակալություն

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունը որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից վարձակալվող գույքի իրական արժեքի չափով, կամ, ցածր լինելու դեպքում, նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքով: Նվազագույն վարձակալական վճարների ընթացիկ արժեքը հաշվարկելու համար որպես զեղչման գործակից օգտագործվում է վարձակալության ներքին տոկոսադրույքը, երբ այն հնարավոր է կիրառել, հակառակ դեպքում՝ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ակտիվի արժեքի մեջ: Վարձակալական վճարները համաչափորեն բաշխվում են ֆինանսական ծախսերի և չմարված պարտավորության նվազեցման միջև: Ֆինանսական ծախսը տարածվում է վարձակալության ողջ ժամանակահատվածի վրա այնպես, որ հաշվարկվի հաստատուն դրույքաչափ պարտավորության յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի մնացորդային արժեքի նկատմամբ: Վարձակալի կողմից ֆինանսական վարձակալության գործունեությանը ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումներն արտացոլվում են վարձակալված ակտիվների կազմում:

Ֆինանսական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալությունից դեբիտորական պարտքը վարձակալության զուտ ներդրման գումարի չափով՝ վարձակալության պայմանների ուժի մեջ մտնելու պահից սկսած: Ֆինանսական եկամուտը հիմնված է զուտ չմարված ներդրման հաստատուն եկամտաբերության գործակցի օգտագործման մոդելի վրա: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են վարձակալությունից դեբիտորական պարտքի հաշվարկման մեջ:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվի վարձակալությունը, որի դեպքում սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության գծով վարձավճարները հավասարաչափ ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Գործառնական վարձակալություն՝ Բանկը որպես վարձատու

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացնում է գործառնական վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվը՝ ըստ ակտիվի բնույթի: Գործառնական վարձակալությունից ստացվող վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում որպես այլ եկամուտ: Վարձակալներին տրամադրված զեղչերի համախառն գումարը արտացոլվում է որպես վարձակալությունից եկամտի նվազեցում՝ հավասարաչափ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Գործառնական վարձակալության պայմանագրի հետ կապված սկզբնական ուղղակի ծախսումները ավելացվում են վարձակալության առարկա հանդիսացող ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին:

4. Զուտ տոկոսային եկամուտ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.
Տոկոսային եկամուտ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	598,751	1,283,182	577,086	1,187,746
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	104,692	224,498	119,842	232,924
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	98,537	215,118	75,188	180,138
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	1,440	1,440
Այլ	65	80	333	772
	802,045	1,722,878	773,889	1,603,020
Տոկոսային ծախս				
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	432,976	903,409	390,502	748,019
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	102,409	246,007	376	2,083
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	47,255	158,053	52,184	110,436
Այլ ներգրավված միջոցներ	54,181	114,589	76,988	173,284
Մտորադաս փոխառություն	37,725	37,725	-	-
Այլ	-	1,181	-	-
	674,546	1,460,964	520,050	1,033,822
Զուտ տոկոսային եկամուտ	127,499	261,914	253,839	569,198

5. Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.
Հաշիվների սպասարկում	6,741	12,871	5,993	11,578
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	5,548	11,216	5,136	10,232
Դրամարկղային գործառնություններ	4,401	8,443	5,328	8,930
Դրամական փոխանցումներ	3,708	7,307	3,937	7,634
Այլ	2,330	4,421	2,144	3,191
	22,728	44,258	22,538	41,565

6. Միջնորդավճարների գծով ծախս

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	8,131	15,515	7,400	14,757
Դրամական փոխանցումներ	1,447	2,784	1,225	2,685
Հարցումներ	876	1,288	1,217	2,218
Այլ	612	1,716	1,592	2,244
	11,066	21,303	11,434	21,904

7. Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ / (վնաս)

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.
Սփոթ գործարքներից օգուտ	15,072	32,368	10,664	30,037
Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից օգուտ / (վնաս)	9,013	(25,361)	(24,204)	(22,156)
	24,085	7,007	(13,540)	7,881

8. Այլ գործառնական ծախսեր

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. հունիսի 30, 2014թ.
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	6,731	13,648	20,105	31,481
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(13,679)	(27,556)	(10,896)	(21,342)
Վճարված տույժեր և տուգանքներ	(7,826)	(9,869)	(2,663)	(5,930)
Վճարումներ ֆինանսական համակարգի հաշտարարին	(1,327)	(2,654)	(1,072)	(2,144)
Այլ	(4,124)	(9,139)	(5,823)	(11,161)
	(20,225)	(35,570)	(349)	(9,096)

9. Արժեզրկումից կորուստներ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.
Հաճախորդներին տրված վարկեր	275,842	224,989	66,442	103,064
Այլ ակտիվների (արժեզրկումից վերադարձ) / արժեզրկում	(23,529)	658	1,213	3,503
	252,313	225,647	67,655	106,567

Արժեզրկման գծով կորուստները բացահայտված են Ծանոթագրություն 15 և 17-ում:

10. Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.
Իրավաբանական ծառայություններ	45,756	53,886	7,048	14,677
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	22,858	44,706	23,040	45,433
Գովազդ և մարքեթինգ	10,857	25,586	18,531	39,208
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	11,403	22,561	11,169	22,070
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	9,532	20,699	9,359	19,531
Ապահովագրություն	8,713	17,223	8,291	16,004
Անվտանգության ծառայություն	7,725	14,863	7,138	14,848
Մասնագիտական ծառայություններ	8,460	14,460	9,288	15,438
Հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)	4,947	9,675	4,493	8,472
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	4,941	9,304	5,031	10,110
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	3,961	7,566	3,963	8,540
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	3,313	6,626	3,313	6,626
Գրասենյակային ծախսեր	1,605	4,121	2,160	3,894
Անդամակցության ծախսեր	1,875	3,750	1,905	3,810
Գործուղման ծախսեր	-	2,542	489	5,353
Վերապատրաստման գծով ծախսեր	1,837	2,468	202	3,664
Այլ	5,187	9,387	3,277	7,817
Ռոյալթի	-	-	8,844	17,688
	152,970	269,423	127,541	263,183

11. Շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ապրիլի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.	Ապրիլի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.	Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)	52,828	(7,325)	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	38,062	79,207	(28,568)	(109,180)
Ընդամենը շահութահարկի փոխհատուցում / (ծախս)	90,890	71,882	(28,568)	(109,180)

2015թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2014թ.-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.</i>	<i>%</i>	<i>Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.</i>	<i>%</i>
Վնաս նախքան հարկումը	(574,200)		(124,868)	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	114,840	(20%)	24,974	(20%)
Չնվազեցվող ծախսեր	178,203	(31%)	(134,154)	107%
Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվներ	(221,161)	39%	-	-
	71,882	(13%)	(109,180)	87%

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվ / (պարտավորություն)

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են գուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ համապատասխանաբար 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ, բացառությամբ հարկային վնասի, որը կարող է տեղափոխվել հաջորդ 5 տարիներ:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2015թ. և 2014թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Մնացորդը 2015թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	<i>Շահույթում կամ վնասում ճանաչված</i>	<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված</i>	<i>Մնացորդը 2015թ. Հունիսի 30-ի դրությամբ</i>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(867)	(735)	-	(1,602)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(28,972)	-	42,845	13,873
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(18,670)	5,724	-	(12,946)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(82,409)	71,253	-	(11,156)
Հիմնական միջոցներ	2,352	423	-	2,775
Այլ ակտիվներ	1,302	2,065	-	3,367
Հարկային վնասներ	338,103	1,189	-	339,292
Այլ պարտավորություններ	(1,415)	477	-	(938)
Համախառն հետաձգված հարկային ակտիվ	209,424	80,396	42,845	332,665
Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվ	(219,972)	(1,189)	-	(221,161)
Հետաձգված հարկային (պարտավորություն) / ակտիվ	(10,548)	79,207	42,845	111,504

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Մնացորդը 2014թ. Հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	<i>Շահույթում կամ վնասում ճանաչված</i>	<i>Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված</i>	<i>Մնացորդը 2014թ. Հունիսի 30-ի դրությամբ</i>
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,373)	152	-	(1,221)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(60,316)	-	(7,059)	(67,375)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(9,940)	2,103	-	(7,837)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	43,002	(177,108)	-	(134,106)
Հիմնական միջոցներ	1,504	424	-	1,928
Այլ ակտիվներ	987	(4,305)	-	(3,318)
Հարկային վնասներ	-	69,302	-	69,302
Այլ պարտավորություններ	(389)	252	-	(137)
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	(26,525)	(109,180)	(7,059)	(142,764)

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկային հետևանքները 2015թ. և 2014թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

(հազար ՀՀ դրամ)	Հունիսի 30, 2015թ.			Հունիսի 30, 2014թ.		
	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գույտ փոփոխություններ	(208,301)	41,660	(166,641)	43,446	(8,690)	34,756
Որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի գույտ փոփոխություններ	(5,927)	1,185	(4,742)	(8,154)	1,631	(6,523)
Այլ համապարփակ վնաս / եկամուտ	(214,228)	42,845	(171,383)	35,292	(7,059)	28,233

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար ՀՀ դրամ)	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Կանխիկ միջոցներ	496,818	575,087
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում՝ ներառյալ պարտադիր պահուստները	3,978,892	3,235,811
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	563,840	335,348
- Այլ օտարերկրյա բանկեր	235,130	95,797
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	2,019	2,027
- Փոքր և միջին հայկական բանկեր	87	87
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	801,076	433,259
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունում	5,276,786	4,244,157
Հաշվեգրված տոկոսներ	14	16
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,276,800	4,244,173

Նոստրո հաշիվները ՀՀ կենտրոնական բանկում կապված են վճարահաշվարկային գործունեության հետ և կարող են ելքագրվել ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Բանկերը պարտավոր են ունենալ դեպոնացված դրամական միջոցներ (պարտադիր պահուստ) ՀՀ ԿԲ-ում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների 2%-ի չափով և արտարժույթով ներգրավված գումարների 20%-ի չափով: Օրենսդրությամբ չի սահմանափակվում այդ միջոցների ելքագրումը, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում ՀՀ դրամով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն միջին ամսական գումարը և արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով նվազագույն օրական գումարը, ապա կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ:

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների գծով պարտադիր պահուստի գումարը, որը ներառված է ՀՀ ԿԲ-ում նոստրո հաշիվներում, կազմում է 99,162 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 105,509 հազար ՀՀ դրամ):

13. Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Պեկտեմբերի 31, 2014թ.
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- Միջազգային ֆինանսական հաստատությունների արժեթղթեր	48,043	49,727
	48,043	49,727
Բաժնային ներդրումներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	13,160	13,160
	61,203	62,887
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	3,917,834	3,118,896
	3,917,834	3,118,896

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերի փոխառության և վաճառքի գործարքներ հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում որպես փոխառություն տրամադրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ անձանց, իսկ Բանկը փոխարենը ստանում է դրամական միջոցներ: Պայմանագրային կողմը կարող է վերագրավադրել կամ վերավաճառել այդ ֆինանսական ակտիվները, եթե Բանկը կատարում է իր բոլոր պարտականությունները, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի գործողության ավարտին: Բանկը գտնում է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և օգուտները, այդ իսկ պատճառով չի ապաճանաչել դրանք: Այս արժեթղթերը ներկայացվում են որպես «հետգնման պայմանագրերով գրավադրված» արժեթղթեր Ծանոթագրություն 13-ում: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ այդ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն:

Նշված գործառնությունները իրականացվում են պայմաններով, որոնք սովորական են և ընդունված ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառություն գործարքների համար:

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը.

			Վերահսկվող %		Հունիսի 30, 2015թ.	Պեկտեմբերի 31, 2014թ.
Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Հունիսի 30, 2015թ.	Պեկտեմբերի 31, 2014թ.	(հազար ՀՀ դրամ)	(հազար ՀՀ դրամ)
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ Դրամական փոխանցումներ	1.25%	1.25%	12,143	12,143
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա		0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշվող բաժնային արժեթղթերը դրամական փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար ակտիվ շուկա գոյություն չունի և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, գեղջված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

14. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հունիսի 30, 2015թ.	Ղեկտեմբերի 31, 2014թ.
Արտարժույթով ներգրավված միջոցների գծով պարտադիր պահուստ ՀՀ ԿԲ-ում	5,974,470	6,455,766
Վարկային քարտերով գործառնությունների իրականացման գծով դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	67,500	142,500
Ածանցյալ գործիքներ (արժույթային սվոպ)	–	882
Վարկեր և ավանդներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	3,038,957	4,488,394
Փոքր և միջին հայկական բանկեր	2,370,089	4,782,584
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	63,553	63,881
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	5,472,599	9,334,859
Նապաղ ՕԷՄԵՔՍ Արմենիա հարթակում Հայաստանի բանկերին տրամադրված օվերնայթ	1,000,260	–
Ընդամենը պահանջներ բանկերի նկատմամբ	12,514,829	15,934,007

2014 թվականի դեկտեմբերի ընթացքում ՀՀ ԿԲ-ն վերանայել է արտարժույթով ներգրավված միջոցների պարտադիր պահուստավորումը: Համաձայն նոր կանոնների, որոնք ուժի մեջ են մտել 2014թ. դեկտեմբերի 18-ին, խստացվել են արտարժույթով ներգրավված միջոցների պարտադիր պահուստավորման նկատմամբ պահանջները, և անհրաժեշտ է պահել նշված գումարը ՀՀ ԿԲ-ի նուստրո հաշվին օրական կտրվածքով:

Վերը նշված փոփոխությունների համաձայն Բանկը դասակարգել է արտարժույթով ներգրավված գումարների գծով պարտադիր պահուստները որպես պահանջներ բանկերի նկատմամբ:

Արժույթային սվոպ համաձայնագիրը՝ 300,000 դոլար գումարով և 1 ԱՄՆ դոլարի դիմաց 471,46 դրամ սփոթ և ֆորվարդային փոխարժեքներով, կնքվել է Հայաստանի 10 խոշորագույն բանկերից մեկի հետ: Դոլարը հետ է գնվել 2015 թ. հունվարի 12-ին: Դրամը ներգրավվել էր տարեկան 22% տոկոսադրույքով:

2015 թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ՏՀԶԿ բանկերում վարկերի և ավանդների կազմում ընդգրկված 63,553 հազար ՀՀ դրամը (2014թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ՝ 63,881 հազ. դրամ) իրենից ներկայացնում է Էյչ-Էս-Բի-Սի Բանկ փի-Էլ-սի-ում Europay International համակարգին անդամակցելու համար սառեցված ավանդը:

Բանկերի նկատմամբ պահանջներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Բանկերի նկատմամբ պահանջների կենտրոնացում

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը համագործակցում է հինգ բանկերի հետ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ ութ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 11,451,016 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 15,870,127 հազար ՀՀ դրամ):

15. Հաճախորդներին տրված վարկեր

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Ղեկավարների 31, 2014թ.
Կորպորատիվ վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	11,224,918	16,505,945
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,524,863	1,586,621
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	12,749,781	18,092,566
Սպառողական վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	8,827,199	9,276,622
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,410,342	1,558,204
Վարկեր փոքր բիզնեսին	624,247	748,681
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	585,378	680,899
Վարկային քարտեր	282,339	317,024
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	233,346	295,841
Այլ	30,649	33,607
Ընդամենը սպառողական վարկեր	11,993,500	12,910,878
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	24,743,281	31,003,444
Արժեզրկման գծով պահուստ	(2,777,124)	(2,568,811)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	21,966,157	28,434,633

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Կորպորատիվ վարկեր	Սպառողական վարկեր	Ընդամենը
Մնացորդը տարեսկզբին	2,392,213	176,598	2,568,811
Զուտ ծախս	114,567	110,422	224,989
Դուրսգրումներ	–	(16,676)	(16,676)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջին	2,506,780	270,344	2,777,124

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժն ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2014թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Կորպորատիվ վարկեր	Սպառողական վարկեր	Ընդամենը
Մնացորդը տարեսկզբին	1,163,664	178,804	1,342,468
Զուտ ծախս	99,992	3,072	103,064
Դուրսգրումներ	–	(8,268)	(8,268)
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջին	1,263,656	173,608	1,437,264

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>				
Կորպորատիվ վարկեր				
Վարկեր խաշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	5,009,644	(57,611)	4,952,033	1.15%
Արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	591,817	(272,236)	319,581	46.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	778,924	(15,578)	763,346	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	4,844,533	(2,120,349)	2,724,184	43.8%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	6,215,274	(2,408,163)	3,807,111	38.7%
Ընդամենը վարկեր խաշոր ընկերություններին	11,224,918	(2,465,774)	8,759,144	22.0%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	1,058,063	(12,168)	1,045,895	1.15%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	106,832	(2,137)	104,695	2.0%
- մինչև 90 օր ժամկետանց	137,624	(2,752)	134,872	2.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	45,048	(901)	44,147	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	177,296	(23,048)	154,248	13.0%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	466,800	(28,838)	437,962	6.2%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,524,863	(41,006)	1,483,857	2.7%
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	12,749,781	(2,506,780)	10,243,001	19.66%
Սպառողական վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	8,515,760	(17,032)	8,498,728	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	44,441	(8,888)	35,553	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	64,622	(25,849)	38,773	40.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	43,892	(17,557)	26,335	40.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	47,939	(19,176)	28,763	40.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	78,966	(31,586)	47,380	40.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	31,579	(12,632)	18,947	40.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	8,827,199	(132,720)	8,694,479	1.5%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,306,175	(2,612)	1,303,563	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	22,025	(6,167)	15,858	28.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,426	(4,719)	3,707	56.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	11,243	(6,296)	4,947	56.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	44,929	(25,160)	19,769	56.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	6,327	(3,543)	2,784	56.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	11,217	(6,282)	4,935	56.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,410,342	(54,779)	1,355,563	3.9%
Վարկեր փոքր բիզնեսին				
- ոչ ժամկետանց	517,434	(1,035)	516,399	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	6,632	(1,658)	4,974	25.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	32,096	(16,048)	16,048	50.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	24,764	(12,382)	12,382	50.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	36,449	(18,224)	18,225	50.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	4,347	(2,173)	2,174	50.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	2,525	(1,262)	1,263	50.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր բիզնեսին	624,247	(52,782)	571,465	8.5%

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Համախառն վարկեր</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ</i>	<i>Զուտ վարկեր</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկում %</i>
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	546,407	(1,093)	545,314	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	9,370	(2,296)	7,074	24.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	6,142	(3,010)	3,132	49.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	14,653	(7,180)	7,473	49.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	5,776	(2,830)	2,946	49.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	3,030	(1,485)	1,545	49.0%
	585,378	(17,894)	567,484	3.1%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	265,647	(531)	265,116	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	13,828	(6,637)	7,191	48.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	200	(96)	104	48.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	2,664	(1,279)	1,385	48.0%
	282,339	(8,543)	273,796	3.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր				
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	226,281	(453)	225,828	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	905	(217)	688	24.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,379	(1,142)	1,237	48.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	430	(206)	224	48.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	1,769	(849)	920	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	1,582	(759)	823	48.0%
	233,346	(3,626)	229,720	1.6%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
Այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	30,649	-	30,649	0.0%
	30,649	-	30,649	0.0%
Ընդամենն այլ սպառողական վարկեր				
	11,993,500	(270,344)	11,723,156	2.25%
Ընդամենը սպառողական վարկեր				
	24,743,281	(2,777,124)	21,966,157	11.22%

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>				
Կորպորատիվ վարկեր				
Վարկեր խառնուրդ ընկերություններին				
Դրամական միջոցներով ապահովված վարկեր	3,087,305	–	3,087,305	0%
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող այլ վարկեր	6,561,264	(75,454)	6,485,810	1.15%
Արժեզրկված վարկեր՝				
- ոչ ժամկետանց	782,946	(15,659)	767,287	2.0%
-90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	949,628	(322,874)	626,754	34.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	5,124,802	(1,937,644)	3,187,158	37.8%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	6,857,376	(2,276,177)	4,581,199	33.2%
Ընդամենը վարկեր խառնուրդ ընկերություններին	16,505,945	(2,351,631)	14,154,314	14.2%
Վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	1,356,185	(15,598)	1,340,587	1.15%
Արժեզրկված վարկեր՝				
-90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	45,193	(903)	44,290	2.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	185,243	(24,081)	161,162	13.0%
Ընդամենն արժեզրկված վարկեր	230,436	(24,984)	205,452	10.8%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին ընկերություններին	1,586,621	(40,582)	1,546,039	2.6%
Ընդամենը կորպորատիվ վարկեր	18,092,566	(2,392,213)	15,700,353	13.22%
Սպառողական վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	9,091,109	(18,182)	9,072,927	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	8,999	(1,800)	7,199	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	55,968	(22,387)	33,581	40.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	87,375	(34,950)	52,425	40.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	14,810	(5,924)	8,886	40.0%
-181-270 օր ժամկետանց	18,361	(7,344)	11,017	40.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	9,276,622	(90,587)	9,186,035	1.0%
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,502,102	(3,004)	1,499,098	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	9,481	(2,655)	6,826	28.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,191	(4,587)	3,604	56.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	12,836	(7,188)	5,648	56.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	9,721	(5,444)	4,277	56.0%
-181-270 օր ժամկետանց	6,612	(3,703)	2,909	56.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	9,261	(5,186)	4,075	56.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,558,204	(31,767)	1,526,437	2.0%
Վարկեր փոքր բիզնեսին				
- ոչ ժամկետանց	702,792	(1,406)	701,386	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	13,941	(3,485)	10,456	25.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	11,488	(5,744)	5,744	50.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	13,229	(6,615)	6,614	50.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	7,231	(3,615)	3,616	50.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր բիզնեսին	748,681	(20,865)	727,816	2.8%

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Համախառն վարկեր</i>	<i>Արժեզրկման պահուստ</i>	<i>Զուտ վարկեր</i>	<i>Համախառն վարկերի արժեզրկում %</i>
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	644,516	(1,289)	643,227	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	3,334	(817)	2,517	24.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,775	(4,300)	4,475	49.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	13,970	(6,845)	7,125	49.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	6,736	(3,301)	3,435	49.0%
- ավելի քան 271 օր ժամկետանց	3,568	(1,748)	1,820	49.0%
	680,899	(18,300)	662,599	2.7%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	300,157	(600)	299,557	0.2%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	16,867	(8,096)	8,771	48.0%
	317,024	(8,696)	308,328	2.7%
Ընդամենը վարկային քարտեր				
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	283,726	(567)	283,159	0.2%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,014	(2,407)	2,607	48.0%
- 31-90 օր ժամկետանց	3,464	(1,663)	1,801	48.0%
- 91-180 օր ժամկետանց	2,673	(1,283)	1,390	48.0%
- 181-270 օր ժամկետանց	964	(463)	501	48.0%
	295,841	(6,383)	289,458	2.2%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
Այլ սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	33,607	-	33,607	0.0%
	33,607	-	33,607	0.0%
Ընդամենն այլ սպառողական վարկեր				
	12,910,878	(176,598)	12,734,280	1.37%
Ընդամենը սպառողական վարկեր				
	31,003,444	(2,568,811)	28,434,633	8.29%

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Կորպորատիվ վարկեր

Բանկը գնահատում է կորպորատիվ վարկերի արժեզրկումն արժեզրկման անհատական հայտանիշներ ունեցող վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման անհատական հայտանիշներ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի հիման վրա:

Կորպորատիվ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները.

- չարժեզրկված և դրամական միջոցներով ապահովված կորպորատիվ վարկերի համար Բանկը ստեղծել է պահուստ 0%-ի չափով, այլ կորպորատիվ չարժեզրկված վարկերի համար՝ 1.15%-ի չափով՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրի և շուկայական կորստի փորձը.

2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում Բանկը վերանայել է 47,232 հազար դրամ գումարով կորպորատիվ վարկերի պայմաններ (2014թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում Բանկը չի վերանայել է որևէ առևտրային վարկի պայման), որոնք հակառակ դեպքում կդառնային ժամկետանց կամ արժեզրկված: Պայմանների նման վերանայման նպատակն է կառավարել հաճախորդի հետ փոխհարաբերությունները և մեծացնել վարկերի մարման հնարավորությունները:

Կորպորատիվ վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը 507,496 հազար ՀՀ դրամ ավել կլիներ (2014թ-ին՝ 612,819 հազար ՀՀ դրամ), եթե գրավի շուկայական արժեքը 15%-ով ցածր գնահատվեր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Սպառողական վարկեր

Սպառողական վարկերի գծով արժեզրկումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին պատմական և շուկայի փորձի վրա: Սպառողական վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ գնահատումները.

- Չարժեզրկված սպառողական վարկեր՝ մինչև 0.2%
- Ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի վարկերի՝
Ա) հիփոթեքային վարկեր՝ 20%,
Բ) անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 28%,
Գ) վարկեր փոքր բիզնեսին՝ 25%,
Դ) ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր՝ 24.5%,
Ե) վարկային քարտեր՝ 48%.
Զ) աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 24%
- Ժամկետանց և արժեզրկված վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի՝
Ա) հիփոթեքային վարկեր՝ 40%,
Բ) անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 56%,
Գ) վարկեր փոքր բիզնեսին՝ 50%,
Դ) ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր՝ 49%
Ե) վարկային քարտեր՝ 48%.
Զ) աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր՝ 48%

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Կորպորատիվ վարկեր

Կորպորատիվ վարկերը ենթակա են անհատական հիմունքով գնահատման և արժեզրկման ստուգման: Կորպորատիվ հաճախորդի վարկունակությունը նրան տրամադրված վարկի վարկային ռիսկի չափը բնութագրող ամենակարևոր ցուցանիշն է: Այնուամենայնիվ, գրավը լրացուցիչ ապահովվածություն է, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում կորպորատիվ հաճախորդներից:

Բանկի կողմից պահվող արժեզրկման առանձին հայտանիշ ունեցող վարկերի գծով գրավների իրական արժեքը 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ կազմել է 5,497,815 հազար ՀՀ դրամ (2014թ.՝ 6,032,999 հազար ՀՀ դրամ)

(ii) Սպառողական վարկեր

Հիփոթեքային վարկերը և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են, երբ վարկ-գրավի արժեք հարաբերակցությունը չի գերազանցում 70%-ը վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ: Փոքր բիզնեսի վարկերն ապահովված են անշարժ գույքով: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունն աշխատավարձն է:

(iii) Բանկի սեփականությանն անցած գրավ

2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 645,211 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով ակտիվներ՝ կորպորատիվ վարկերի դիմաց գրավադրված անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք ձեռքբերելու ճանապարհով (2014թ.-ին՝ զրո):

2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 7,145 հազար ՀՀ դրամ իրական արժեքով անշարժ գույք՝ սպառողական վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ձեռքբերելու ճանապարհով (2014թ.-ին՝ 62,796 հազար ՀՀ դրամ): 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում Բանկը վաճառել է գրավների մի մասը 12,784 հազար ՀՀ դրամով (2014թ.-ին՝ 33,485 հազար ՀՀ դրամ):

Բանկը մտադիր է վաճառել այդ ակտիվները հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում՝

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Առևտուր	4,458,412	4,876,379
Գյուղատնտեսություն, անտառային տնտեսություն և փայտամշակում	2,384,859	2,379,729
Էներգետիկա	2,209,842	6,442,671
Արդյունաբերություն	1,909,456	2,535,465
Տրանսպորտ	1,727,976	1,790,352
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	59,236	67,970
Սպառողական վարկեր	11,993,500	12,910,878
	24,743,281	31,003,444
Արժեզրկման գծով պահուստ	(2,777,124)	(2,568,811)
	21,966,157	28,434,633

(ե) Վարկային մնացորդների կենտրոնացում

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի ութ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ ինը), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 9,209,069 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 14,782,423 հազար ՀՀ դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ի (դ) կետում, որն արտացոլում է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

16. Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

<i>(հազ.դրամ)</i>	<i>Հոդ և շենքեր</i>	<i>Համակարգիչներ և հաղորդակցման միջոցներ</i>	<i>Գույք</i>	<i>Փոխադրամիջոցներ</i>	<i>Վարձակալ. հիմն.միջոցների բարելավում</i>	<i>Ոչ նյութական ակտիվներ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	945,079	312,582	258,623	53,700	22,769	164,852	1,757,605
Ավելացումներ	–	6,806	59,690	–	–	–	66,496
Օտարումներ	–	(11,066)	(2,446)	–	–	–	(13,512)
Մնացորդը 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	945,079	308,322	315,867	53,700	22,769	164,852	1,810,589
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2015թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(143,241)	(222,201)	(194,082)	(53,700)	(19,796)	(92,784)	(725,804)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	(9,974)	(17,701)	(14,212)	–	(1,371)	(1,448)	(44,706)
Օտարումներ	–	10,760	2,409	–	–	–	13,169
Մնացորդը 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	(153,215)	(229,142)	(205,885)	(53,700)	(21,167)	(94,232)	(757,341)
Հաշվեկշռային արժեք 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ	791,864	79,180	109,982	–	1,602	70,620	1,053,248
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	942,142	283,802	252,531	53,700	21,193	163,228	1,716,596
Ավելացումներ	2,937	32,191	11,012	–	1,576	1,624	49,340
Օտարումներ	–	(3,411)	(4,920)	–	–	–	(8,331)
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	945,079	312,582	258,623	53,700	22,769	164,852	1,757,605
Մաշվածություն և ամորտիզացիա							
Մնացորդը 2014թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(123,521)	(191,050)	(168,799)	(53,700)	(17,064)	(89,742)	(643,876)
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	(19,720)	(33,802)	(30,126)	–	(2,732)	(3,042)	(89,422)
Օտարումներ	–	2,651	4,843	–	–	–	7,494
Մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(143,241)	(222,201)	(194,082)	(53,700)	(19,796)	(92,784)	(725,804)
Հաշվեկշռային արժեք 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	801,838	90,381	64,541	–	2,973	72,068	1,031,801

2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը վերաբերող կապիտալացված փոխառության ծախսումներ չեն եղել (2014թ.-ին՝ զրո)։

17. Այլ ակտիվներ

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Դրամական փոխանցումների և վճարահաշվարկային համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	3,304	8,456
Այլ ստացվելիք գումարներ	4,054	1,994
Ընդամենն այլ ֆինանսական ակտիվներ	7,358	10,450
Բանկի սեփականությանն անցած ակտիվներ	915,222	275,586
Այլ կանխավճարներ	73,117	47,892
Շահութահարկի գծով կանխավճարներ	63,755	51,205
Ոչ ընթացիկ ակտիվների ձեռքբերման գծով կանխավճարներ	-	53,500
Այլ	32,277	22,127
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	1,084,371	450,310
Ընդամենն այլ ակտիվներ	1,091,729	460,760

2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում 658 հազար ՀՀ դրամի դեբիտորական պարտքեր արժեզրկվել են և դուրս գրվել (2014թ.՝ 16,125 հազար ՀՀ դրամ):

Ստորև ներկայացված են բանկի սեփականությանն անցած ակտիվների բնույթը և հաշվեկշռային արժեքը 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Հող և շենքեր	915,222	275,586

Ղեկավարությունը գտնում է, որ բանկի սեփականությանն անցած ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս իրական արժեքին՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը՝ 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

18. Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	609,434	5,139,204
Վոստրո հաշիվներ	8	8
	609,442	5,139,212

2015 թվականի հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկը չունի պայմանագրային կողմ բանկ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ մեկ բանկ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: Համախառն մնացորդը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել է 3,912,610 հազար ՀՀ դրամ:

19. Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
ՀՀ ԿԲ-ին վճարվելիք գումարներ	3,807,667	3,057,139

Համաձայն հետգնման պայմանագրերի Բանկը կարող է որպես փոխառություն տրամադրել արժեթղթեր կամ վաճառել արժեթղթեր և գնել արժեթղթեր՝ համաձայն վերավաճառքի պայմանագրերի:

Հետգնման պայմանագրերին համաձայն վաճառված կամ փոխատվությամբ տրված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ փոխանցման դիմաց: Այդ ֆինանսական ակտիվները կարող են կրկին գրավադրվել կամ վերավաճառվել, գործընկերների կողմից Բանկի դեֆոլտի բացակայության դեպքում, բայց գործընկերն ունի պարտավորություն վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի մարման ամսաթվին: Բանկը գտնում է, որ պահպանում է այդ արժեթղթերի էականորեն բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, հետևաբար, չի ապաճանաչում դրանք: Այս արժեթղթերը 3,917,834 հազ.դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

3,118,896 հազար ՀՀ դրամ) ներկայացվում են որպես «հետգնման պայմանագրերով գրավադրված» Ծանոթագրություն 13-ում: Այս գործարքներն իրականացվում են ստանդարտ վարկավորման, պարտատոմսերի փոխառության և վարկավորման գործընթացների պայմաններին բնորոշ պայմաններին համաձայն:

Հետևյալ աղյուսակում ներկայացված է այն ֆինանսական ակտիվների ամփոփ նկարագիրը, որոնք փոխանցվել են այնպես, որ փոխանցված ֆինանսական ակտիվներն ամբողջությամբ կամ դրանց մի մասը ապաճանաչման չափանիշներին չեն բավարարում:

(հազար ՀՀ դրամ)	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ
		ՀՀ կառավարության պարտքային արժեթղթեր Հունիսի 30 2015թ.
Հաշվեկշռային արժեք Ակտիվներ	Հետգնման պայմանագրեր	3,917,834
Հաշվեկշռային արժեք Այդ ակտիվների հետ կապված պարտավորություններ	Հետգնման պայմանագրեր	3,807,667
Զուտ դիրք		(110,167)

(հազար ՀՀ դրամ)	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքներ
		ՀՀ կառավարության պարտքային արժեթղթեր Դեկտեմբերի 31 2014թ.
Հաշվեկշռային արժեք Ակտիվներ	Հետգնման պայմանագրեր	3,118,896
Հաշվեկշռային արժեք Այդ ակտիվների հետ կապված պարտավորություններ	Հետգնման պայմանագրեր	3,057,139
Զուտ դիրք		(61,757)

20. Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

(հազար ՀՀ դրամ)	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձինք	3,907,507	3,974,227
- Իրավաբանական անձինք	387,663	534,765
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձինք	22,973,833	23,967,980
- Իրավաբանական անձինք	2,203,777	5,360,616
	29,472,780	33,837,588

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդների ավանդներից 57,540 հազար ՀՀ դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և վարկային պարտավորվածությունների համար (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 68,396 հազար ՀՀ դրամ): 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ հաճախորդ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ հինգ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի կապիտալի 10%-ը: 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 7,496,455 հազար ՀՀ դրամ (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 10,496,131 հազար ՀՀ դրամ):

Համաձայն Հայաստանի օրենսդրության Բանկը պարտավոր է մարել ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդները ավանդատուի պահանջով: Եթե ժամկետային ավանդը մարվում է ավանդատուի պահանջով նախքան ժամկետի ավարտը, տոկոսները վճարվում են ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքով, եթե պայմանագրում այլ

տոկոսադրույք սահմանված չէ:

21. Այլ ներգրավված միջոցներ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Վարկ Միջազգային ֆինանսական Կորպորացիայից (ՄՖԿ)	1,462,014	1,653,201
Վարկեր Ազգային հիփոթեքային ընկերությունից	994,330	955,760
Վարկ Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության (ՆԱԵԿ)		
Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամից (ՄԶՀ)	-	396,607
Վարկեր Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ)	-	342,965
	2,456,344	3,348,533

(ա) Սահմանափակումների խախտում

Բանկը խախտել է իր որոշ սահմանափակումների առավելագույն շեմերը ՄՖԿ-ի հետ: Ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեկավարությունը չի ստացել պարտավորությունների խախտման գծով ներում/կասեցում, այդ պատճառով վարկերը դարձել են ցայահանջ 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Համապատասխանաբար Ծանոթագրություն 24-ում 1,462,014 հազար ՀՀ դրամի վարկերը դասակարգվել են որպես ցայահանջ և մինչև մեկ ամիս ժամկետով տոկոսադրույքի ձեռքբերման, իրացվելիության և մարման աղյուսակներում:

22. Այլ պարտավորություններ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Աշխատավարձ և նմանատիպ կրեդիտորական պարտքեր	70,413	58,360
Մատակարարների գծով կրեդիտորական պարտքեր	25,528	17,273
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	41,096	19,683
Ընդամենն այլ ֆինանսական պարտավորություններ	137,037	95,316
Այլ հարկերի գծով կրեդիտորական պարտքեր	25,522	38,880
Հետաձգված եկամուտ	3,058	4,667
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	7,856	7,961
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	36,436	51,508
Ընդամենն այլ պարտավորություններ	173,473	146,824

23. Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Կանոնադրական կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2014թ.-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմսը մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված՝ Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստներ չեն եղել:

24. Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերն են:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթակա է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի վերահսկման, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը՝ Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեության ապահովման համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում:

Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է պարտքային և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթակա են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխություններին:

Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա ընդունելի սահմաններում պահպանել այս ռիսկին ենթակա լինելու աստիճանը՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը շուկայական ռիսկը կառավարում է սահմանելով ֆինանսական գործիքների բաց դիրքի, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժույթային դիրքերի գծով սահմանաչափեր, ինչպես նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Բանկը ենթակա է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքի ձեռքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ձեռքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփվել են կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների՝ ըստ ժամկետների ձեռքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Մինչև 3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Ընդամենը</i>
30 հունիսի 2015թ.						
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	799,188	–	–	–	–	799,188
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	41,837	35,930	806,561	1,693,002	1,388,547	3,965,877
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,567,066	1,424,693	1,417,547	–	–	6,409,306
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,501,062	1,402,658	2,299,588	10,281,404	6,481,445	21,966,157
	5,909,153	2,863,281	4,523,696	11,974,406	7,869,992	33,140,528
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	26,747	31,169	27,355	524,163	–	609,434
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	3,807,667	–	–	–	–	3,807,667
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,468,465	7,356,446	8,001,718	1,856,115	–	28,682,744
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,505,932	17,549	38,544	569,108	325,211	2,456,344
Ստորադաս փոխառություն	–	37,894	–	–	2,362,092	2,399,986
	16,808,811	7,443,058	8,067,617	2,949,386	2,687,303	37,956,175
Տոկոսադրույքի ձեռքվածք	(10,899,658)	(4,579,777)	(3,543,921)	9,025,020	5,182,689	(4,815,647)

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Մինչև 3 ամիս</i>	<i>3-6 ամիս</i>	<i>6-12 ամիս</i>	<i>1-5 տարի</i>	<i>Ավելի քան 5 տարի</i>	<i>Ընդամենը</i>
31 դեկտեմբերի 2014թ.						
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	431,351	–	–	–	–	431,351
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	21,723	47,825	–	3,099,075	–	3,168,623
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	5,982,940	1,673,151	1,614,887	–	–	9,270,978
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,234,582	3,025,717	5,715,775	11,781,182	6,677,377	28,434,633
	7,670,596	4,746,693	7,330,662	14,880,257	6,677,377	41,305,585
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,686,957	14,839	3,135,389	302,019	–	5,139,204
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	3,057,139	–	–	–	–	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	11,272,525	4,933,491	9,661,626	7,209,422	–	33,077,064
Այլ ներգրավված միջոցներ	2,433,565	13,999	34,604	511,001	355,364	3,348,533
	18,450,186	4,962,329	12,831,619	8,022,442	355,364	44,621,940
Տոկոսադրույքի ձեռքվածք	(10,779,590)	(215,636)	(5,500,957)	6,857,815	6,322,013	(3,316,355)

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների՝ մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունները:

	2014թ.			2013թ.		
	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	13.8%	6.4%	–	14.0%	–	–
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	9.5%	7.9%	–	–	6.1%	–
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13.5%	6.7%	6.1%	14.0%	7.4%	6.0%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8.2%	–	–	19.1%	8.9%	–
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ		10.5%	–	–	22.1%	–
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		2.5%	1.4%	0.5%	4.3%	2.3%
- Ժամկետային ավանդներ		12.4%	5.8%	2.8%	11.9%	6.1%
Այլ ներգրավված միջոցներ		8.9%	6.2%	–	8.9%	6.4%
Ստորադաս փոխառություն		–	9.4%	–	–	–

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 218 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2015թ. հունիսի 30-ի ու 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
218 բկ զուգահեռ նվազում	197,791	138,169
218 բկ զուգահեռ աճ	(197,791)	(138,169)

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2015թ. հունիսի 30-ի ու 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների եվ պարտավորությունների դիրքերի եվ 218 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	Հունիսի 30, 2015թ.		Դեկտեմբերի 31, 2014թ.	
(հազար ՀՀ դրամ)	Զուտ շահույթ	Կապիտալ	Զուտ շահույթ	Կապիտալ
218 բկ զուգահեռ նվազում	–	130,310	–	104,597
218 բկ զուգահեռ աճ	–	(130,310)	–	(104,597)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկն արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է: Բանկը չի հեջավորում իր արտարժույթի ռիսկը: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
<i>(հազ.դրամ)</i>					
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	126,413	4,496,429	624,780	29,178	5,276,800
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,569,430	1,409,607	–	–	3,979,037
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7,042,230	5,472,599	–	–	12,514,829
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,219,558	15,532,917	213,682	–	21,966,157
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,996	1,264	98	–	7,358
Ընդամենը	15,963,627	26,912,816	838,560	29,178	43,744,181
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	609,438	4	–	–	609,442
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	3,807,667	–	–	–	3,807,667
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,806,797	23,866,917	770,574	28,492	29,472,780
Այլ ներգրավված միջոցներ	976,011	1,480,333	–	–	2,456,344
Ստորադաս փոխառություն	–	2,399,986	–	–	2,399,986
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	118,179	18,683	175	–	137,037
Ընդամենը	10,318,092	27,765,923	770,749	28,492	38,883,256
Զուտ դիրքը	5,645,535	(853,107)	67,811	686	4,860,925

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
<i>(հազ.դրամ)</i>					
Ակտիվներ					
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	501,776	2,917,582	817,810	7,005	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,181,783	–	–	–	3,181,783
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	6,599,148	9,334,859	–	–	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	6,613,604	21,605,460	215,569	–	28,434,633
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,005	8,434	11	–	10,450
Ընդամենը	16,898,316	33,866,335	1,033,390	7,005	51,805,046
Պարտավորություններ					
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	1,226,598	3,912,614	–	–	5,139,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	3,057,139	–	–	–	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,599,241	28,277,242	959,852	1,253	33,837,588
Այլ ներգրավված միջոցներ	934,991	2,413,542	–	–	3,348,533
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	93,145	1,502	669	–	95,316
Ընդամենը	9,911,114	34,604,900	960,521	1,253	45,477,788
Զուտ դիրքը	6,987,202	(738,565)	72,869	5,752	6,327,258
Ածանցյալ գործիքների ազդեցությունը	(141,609)	142,491	–	–	882
Զուտ դիրքը՝ ներառյալ ածանցյալ գործիքներ	6,845,593	(596,074)	72,869	5,752	6,328,140

2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտաթույլների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտաթույլների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները կմնան անփոփոխ:

(հազ.դրամ)

	Հունիսի 30 2015թ.	Դեկտեմբերի 31 2014թ.
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 19.1% արժեվորում դրամի նկատմամբ	(162,944)	(113,850)
Եվրոյի փոխարժեքի 20.71% արժեվորում դրամի նկատմամբ	14,044	15,091

2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտաթույլների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ էլնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (ինչպես ճանաչված ֆինանսական ակտիվների, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Կորպորատիվ վարկերի դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից: Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչությունը պատասխանատու է Բանկի կորպորատիվ վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով դրանց համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ընթացիկ շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է անկախ գնահատողի կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Սպառողական վարկերի դիմումներն ուսումնասիրվում են Սպառողական վարկերի հաստատման բաժնի, Սպառողական վարկերի հաստատման կոմիտեի և Տնօրինության կողմից՝ էլնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից՝ ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ակտիվներ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,276,800	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	3,979,037	3,181,783
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	12,514,829	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	21,966,157	28,434,633
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	7,358	10,450
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	43,744,181	51,805,046

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների և բանկերին տրված վարկերի դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթակա լինելու առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, թե ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ հաշվանցման պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության գլխավոր պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են շուկայում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Մա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն գործարքի ավարտին: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի՝ գրավ տրամադրելու անկարողության պատճառով:

Վերը նշված պայմանավորվածությունները չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմաններին: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Բացի այդ, Բանկը և վերջինիս պայմանագրային կողմերը չունեն հաշվարկը գույք հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական պարտավորությունների տեսակներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ Ֆինանսական գործիքներ	Զուտ գումար
	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական պարտավորությունների գույք գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական պարտավորությունների գույք գումար		
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,807,667	–	3,807,667	(3,807,667)	–	–
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	3,807,667	–	3,807,667	(3,807,667)	–	–

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող իրավաբանորեն ամրագրված ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք ենթակա են հաշվանցման:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական պարտավորությունների տեսակներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում		Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ	Զուտ գումար
	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ճանաչված ֆինանսական պարտավորության համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական պարտավորությունների գույք գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական պարտավորությունների գույք գումար		
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,057,139	–	3,057,139	(3,057,139)	–	–
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	3,057,139	–	3,057,139	(3,057,139)	–	–

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունն իրացվելիության կառավարման էական գործոն են: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը բնորոշ չէ ֆինանսական կազմակերպություններին՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթ լինելով և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և ֆիզիկական անձանց վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտաբժայկությունների և դրամական միջոցների այդ հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատության ծրագրերի ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրային նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների ենթադրության կիրառմամբ: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն արտահոսքն իրենցից ներկայացնում է դրամական միջոցների չգեղչված հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ վարկային պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում կարող է պահանջվել երաշխիքով ապահովված պարտավորության կատարում:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ:

	<i>Ցպահանջ և մինչև</i>				<i>Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար</i>		
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>	<i>3- ից 6 ամիս</i>	<i>6- ից 12 ամիս</i>	<i>Ավելի քան 1 տարի</i>	<i>Հաշվեկշռա- յին արժեք</i>	
30 հունիսի 2015թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	13,979	12,937	32,321	29,225	715,205	803,667	609,442
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,808,762	–	–	–	–	3,808,762	3,807,667
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,641,530	5,665,889	7,523,709	8,425,104	2,054,446	30,310,678	29,472,780
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,487,735	18,437	18,196	41,285	1,255,846	2,821,499	2,456,344
Ստորադաս փոխառություն	–	–	37,894	–	4,537,230	4,575,124	2,399,986
Այլ ֆինանսական պարտավորություն- ներ	125,037	6,000	–	6,000	–	137,037	137,037
	12,077,043	5,703,263	7,612,120	8,501,614	8,562,727	42,456,767	38,883,256
Ընդամենը Վարկային պարտավորվածու- թյուններ	469,023	–	–	–	–	469,023	469,023

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնության վերլուծությունը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս				6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	
	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 3 ամիս			Հաշվեկշռային արժեք	Հաշվեկշռային արժեք
31 դեկտեմբերի 2014թ.								
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	881,738	827,030	15,319	3,306,575	389,141	5,419,803	5,139,212	
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,077,219	–	–	–	–	3,077,219	3,057,139	
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,292,641	5,796,691	5,040,906	10,146,394	7,987,885	35,264,517	33,837,588	
Այլ ներգրավված միջոցներ	2,418,184	15,554	14,497	37,028	1,230,047	3,715,310	3,348,533	
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	90,370	4,946	–	–	–	95,316	95,316	
Ընդամենը	12,760,152	6,644,221	5,070,722	13,489,997	9,607,073	47,572,165	45,477,788	
Վարկային պարտավորվածություններ	797,782	–	–	–	–	797,782	797,782	

ՀՀ օրենսդրության համաձայն ֆիզիկական անձինք կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեկշռված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների դասակարգումն ըստ նշված մարման ժամկետների:

(հազ.դրամ)	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	1,506,414	1,618,707
1-ից 3 ամիս ժամկետով	4,289,294	3,871,213
3-ից 12 ամիս ժամկետով	14,740,749	13,696,577
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	1,850,917	4,206,824
	22,387,374	23,393,321

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ մինչև մարման ժամկետը մնացած օրերի:

	Ցպահանջ և մինչև		3- ից 12	Ավելի քան					
(հազար ՀՀ դրամ)	1 ամիս	1- ից 3 ամիս	ամիս	1-ից 5 տարի	5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը	
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,276,800	–	–	–	–	–	–	–	5,276,800
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	–	41,837	842,491	1,693,002	1,388,547	13,160	–	–	3,979,037
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	2,617,569	949,497	2,842,240	–	–	6,105,523	–	–	12,514,829
Հաճախորդներին տրված վարկեր	536,230	964,832	3,702,246	7,325,971	6,481,445	–	2,955,433	–	21,966,157
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	–	–	–	–	–	1,053,248	–	–	1,053,248
Այլ ակտիվներ	8,895	7,998	73,970	1,000,866	–	–	–	–	1,091,729
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	–	–	–	–	–	111,504	–	–	111,504
Ընդամենն ակտիվներ	8,439,494	1,964,164	7,460,947	10,019,839	7,869,992	7,283,435	2,955,433	–	45,993,304
Պարտավորություններ									
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	13,973	12,782	58,524	524,163	–	–	–	–	609,442
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,807,667	–	–	–	–	–	–	–	3,807,667
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,635,457	5,611,330	15,369,878	1,856,115	–	–	–	–	29,472,780
Այլ ներգրավված միջոցներ	1,487,719	18,213	56,094	569,108	325,210	–	–	–	2,456,344
Ստորադաս փոխառություն	–	–	37,894	–	2,362,092	–	–	–	2,399,986
Այլ պարտավորություններ	150,276	6,034	9,511	816	6,836	–	–	–	173,473
Ընդամենը պարտավորություններ	12,095,092	5,648,359	15,531,901	2,950,202	2,694,138	–	–	–	38,919,692
Զուտ դիրքը	(3,655,598)	(3,684,195)	(8,070,954)	7,069,637	5,175,854	7,283,435	2,955,433	–	7,073,612

Ելնելով Հայաստանի ընդհանուր տնտեսական միջավայրից՝ հաճախորդների ավանդների միջին ժամկետայնությունը մինչև 1 տարի է, մինչդեռ հաճախորդներին տրված վարկերին՝ 1 տարուց ավել, ինչը հանգեցնում է իրացվելիության բացասական ճեղքվածքի «մինչև 1 տարի» մարման ժամկետի տիրույթում:

Բացասական ճեղքվածքը 2015թ. հունիսի 30-ին կազմել է 15,410,747 հազ.դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին 13,509,929 հազար ՀՀ դրամ)՝ կազմելով ընդհանուր պարտավորությունների 46.3% մարման ժամկետի նույն տիրույթում (31 դեկտեմբերի 2014՝ 36.4%):

Բացասական ճեղքվածքը զգալիորեն մեղմվում է շնորհիվ հիմնական ընթացիկ հաշիվների կայունության և ժամկետային ավանդների վերաներդրման բարձր մակարդակի: Ցածանց ավանդների միջին օրական մնացորդը կազմել է 4,689,683 հազար ՀՀ դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 4,160,187 հազ.դրամ): 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների ընթացքում միջինում մարման ժամկետը լրացած ժամկետային ավանդների 81.0%-ը վերաներդրվել էր հաճախորդների կողմից (2014թ.՝ 88.1%):

Մտորեն բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ միջև մարման ժամկետը մնացած օրերի:

(հազար ՀՀ դրամ)	<i>Ցպահանջ և միջին</i>		<i>3- ից 12 ամիս</i>		<i>Ավելի քան 5 տարի</i>		<i>Անժամկետ</i>	<i>Ժամկետանց</i>	<i>Ընդամենը</i>
	<i>1 ամիս</i>	<i>1- ից 3 ամիս</i>		<i>1-ից 5 տարի</i>					
Ակտիվներ									
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,244,173	–	–	–	–	–	–	–	4,244,173
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	–	21,723	47,825	3,099,075	–	13,160	–	–	3,181,783
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	970,868	5,012,954	3,288,038	–	–	6,662,147	–	–	15,934,007
Հաճախորդներին տրված վարկեր	402,196	832,386	8,741,492	8,737,108	6,677,377	–	3,044,074	–	28,434,633
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	–	–	–	–	–	1,031,801	–	–	1,031,801
Այլ ակտիվներ	12,550	10,436	49,161	335,163	53,450	–	–	–	460,760
Ընդամենն ակտիվներ	5,629,787	5,877,499	12,126,516	12,171,346	6,730,827	7,707,108	3,044,074	–	53,287,157
Պարտավորություններ									
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	875,556	811,409	3,150,228	302,019	–	–	–	–	5,139,212
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	3,057,139	–	–	–	–	–	–	–	3,057,139
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,287,969	5,738,047	14,602,150	7,209,422	–	–	–	–	33,837,588
Այլ ներգրավված միջոցներ	2,418,178	15,387	48,603	511,001	355,364	–	–	–	3,348,533
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	–	–	–	–	–	10,548	–	–	10,548
Այլ պարտավորություն- ներ	130,173	4,980	3,912	816	6,943	–	–	–	146,824
Ընդամենը պարտավորություններ	12,769,015	6,569,823	17,804,893	8,023,258	362,307	10,548	–	–	45,539,844
Զուտ դիրքը	(7,139,228)	(692,324)	(5,678,377)	4,148,088	6,368,520	7,696,560	3,044,074	–	7,747,313

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական ուղենիշը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այն կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է ակտիվ և իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները:

Մտորեն ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ և տարվա ընթացքում.

	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.</i>	<i>2014թ.</i>
Հաշվետու ամսվա համար	308.3%	252.5%
Միջինը ժամանակահատվածի համար	240.9%	298.3%
Առավելագույնը ժամանակահատվածի համար	308.3%	367.1%
Նվազագույնը ժամանակահատվածի համար	190.2%	224.7%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար (նվազագույնը 60%):

25. Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի նկատմամբ պահանջները սահմանվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ ճանաչում է ՀՀ օրենսդրությամբ բանկերի կապիտալի համար սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում է սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	Հունիսի 30, 2015թ.	Դեկտեմբերի 31, 2014թ.
Կանոնադրական կապիտալ	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	51,292	51,292
Կուտակված վնաս	(1,403,119)	(1,052,581)
Նվազեցումներ	(434,361)	(309,315)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	6,596,061	7,071,645
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	(55,491)	115,892
Ստորադաս փոխառություն	2,362,650	-
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	2,307,159	115,892
Ընդամենը կապիտալ	8,903,220	7,187,537
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	37,006,467	39,708,051
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	24.1%	18.1%
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	17.8%	17.8%

Ստորադաս փոխառությունը տրամադրվել է բանկի բաժնետիրոջ կողմից 2015թ. ապրիլի 30-ին, 5 մլն ԱՄՆ դոլար ծավալով, 10 տարի ժամկետով ել 9.44% տարեկան տոկոսադրույքով: Փոխառությունը համապատասխանում է Կանոնակարգ 2-ի Հավելված 10-ի պահանջներին ել անվանական արժեքով ներառվում է նորմատիվային լրացուցիչ կապիտալի կազմում:

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26. Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Դրանք իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրման պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների տրամադրման ժամանակ Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք կիրառվում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված վարկային պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Հունիսի 30, 2015թ.</i>	<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	256,187	607,921
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	142,633	138,648
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	70,203	51,213
	469,023	797,782

Վերը ներկայացված ընդհանուր վարկային պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այս վարկային պարտավորվածություններից 231,537 հազար ՀՀ դրամ գումարով պարտավորվածությունները (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ 465,580 հազար ՀՀ դրամ) վերաբերում են հինգ հաճախորդի (31 դեկտեմբերի 2014թ.՝ չորս հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

27. Պայմանական պարտավորվածություններ

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90,000 հազար ՀՀ դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել էական տույժեր, տուգանքներ և տուխսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ**(ա) Վերահսկողություն**

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էլ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձը պրն. Ֆրանսուա Բասիլն է:

(բ) Գործարքներ Խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2015թ. և 2014թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.</i>
(հազար ՀՀ դրամ)		
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	145,553	167,247

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2015թ. հունիսի 30-ի և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խորհրդի և Տնօրինության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները:

	<i>Հունիսի 30 2015թ.</i>	<i>Միջին տոկոսադրույք, %</i>	<i>Դեկտեմբերի 31 2014թ.</i>	<i>Միջին տոկոսադրույք, %</i>
(հազար ՀՀ դրամ)				
Ֆինանսական փճակի մասին հաշվետվություն				
Տրված վարկեր (համախառն)	160,566	9.6%	178,900	9.8%
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(264)		(291)	
Ստացված ավանդներ	281,320	5.6%	274,247	6.1%

Կապակցված կողմերին տրված վարկերը ՀՀ դրամով են և ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 15-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2015թ. և 2014թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար:

	<i>Հունվարի 1, 2015թ. Հունիսի 30, 2015թ.</i>	<i>Հունվարի 1, 2014թ. Հունիսի 30, 2014թ.</i>
(հազար ՀՀ դրամ)		
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	8,375	12,092
Տոկոսային ծախս	(8,223)	(8,958)
Արժեզրկումից վերականգնում / (կորուստներ)	27	(432)

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2015թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսների համար շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	<i>Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող</i>		<i>Մայր կազմակերպության այլ դուստր</i>		<i>Ընդամենը</i>	
	<i>Մայր կազմակերպություն</i>		<i>կազմակերպություն</i>		<i>կազմակերպություններ</i>	
	<i>Միջին արդյունավետ</i>		<i>Միջին արդյունավետ</i>		<i>Միջին արդյունավետ</i>	
	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- ԱՄՆ դոլարով	84,192	–	–	–	76,281	–
- Եվրոյով	124,732	–	–	–	11,356	–
- այլ արտարժույթով	11,566	–	–	–	–	–
Պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ						
- ԱՄՆ դոլարով	2,399,986	9.4%	–	–	–	–
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- ԱՄՆ դոլարով	–	–	–	–	21	–
Այլ ներգրավված միջոցներ						
- ԱՄՆ դոլարով	–	–	–	–	–	–
Շահույթ կամ վնաս						
Տոկոսային եկամուտ	44	–	–	–	–	44
Տոկոսային ծախս	(160,861)	–	(6,019)	–	(21,614)	–
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(1,873)	–	–	–	(54)	–
Այլ զուտ գործառնական ծախս	–	–	(98)	–	–	–
Մասնագիտական ծառայություններ	(1,800)	–	–	–	–	–

Ստորև ներկայացված են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2014թ. հունիսի 30-ին ավարտված վեց ամիսներին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	<i>Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող</i>				<i>Մայր կազմակերպության այլ դուստր</i>		
	<i>Մայր կազմակերպություն</i>		<i>կազմակերպություն</i>		<i>կազմակերպություններ</i>		<i>Ընդամենը</i>
	<i>Միջին արդյունավետ</i>		<i>Միջին արդյունավետ</i>		<i>Միջին արդյունավետ</i>		
	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>	<i>տոկոսա- դրույք, %</i>	<i>հազար ՀՀ դրամ</i>
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն Ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	73,327	-	-	-	61,791	-	135,118
- Եվրոյով	21,244	-	-	-	12,466	-	33,710
- այլ արտարժույթով	1,091	-	-	-	-	-	1,091
Պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,912,610	8.9%	-	-	-	-	3,912,610
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	3,130,435	6.3%	3,130,435
Այլ ներգրավված միջոցներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	342,965	5.7%	-	-	342,965
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	28	-	-	-	-	-	28
Տոկոսային ծախս	(78,801)	-	(21,931)	-	(69,492)	-	(166,224)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(2,400)	-	-	-	-	-	(2,400)
Այլ գուտ գործառնական ծախս	-	-	(49)	-	-	-	(49)
Մասնագիտական ծառայություններ	(20,646)	-	-	-	-	-	(20,646)

Կապակցված կողմերի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

29. Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Իրական արժեքի գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց գնահատման ժամանակաշրջանի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի և ներքևի աղյուսակում բացահայտված ֆինանսական գործիքների, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 13-ում՝ 13,160 հազար ՀՀ դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշվող բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

<i>Հունիսի 30, 2015թ.</i>				<i>Դեկտեմբերի 31, 2014թ.</i>		
<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>Իրական արժեք</i>	<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>	<i>Չճանաչված վնաս</i>	<i>Իրական արժեք</i>	<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>	<i>Չճանաչված օգուտ/(վնաս)</i>
Հաճախորդների տրված վարկեր	21,417,836	21,966,157	(548,321)	28,162,411	28,434,633	(272,222)
Ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ հաճախորդներից	29,322,858	29,472,780	(149,922)	30,824,179	33,837,588	3,013,409

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների գեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի տվյալներ և այլ գնահատման մոդելներ:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը առաջնորդվել է հետևյալ ենթադրություններով.

- 8% և 14%-15% գեղչատոկոսները կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելու համար:
- 8%-10% գեղչատոկոսները կիրառվում են պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը գեղչելու համար:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ, որոնք դիտարկելի են ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս մակարդակը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս մակարդակը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	—	3,965,877	—	3,965,877
- Պարտքային գործիքներ	—	3,965,877	—	3,965,877

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված արժեքների վրա:

<i>(հազար ՀՀ դրամ)</i>	<i>1-ին մակարդակ</i>	<i>2-րդ մակարդակ</i>	<i>3-րդ մակարդակ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	–	3,168,623	–	3,168,623
	–	3,168,623	–	3,168,623

2015թ. հունիսի 30-ի դրությամբ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չի չափվել, սակայն այն գործիքները, որոնց համար իրական արժեքը բացահայտվել է՝ ներկայացված են իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակում: